

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 177 (XXI) — Nr. 911

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 24 decembrie 2009

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI	
25.	— Regulament privind utilizarea abordării avansate de evaluare și aprobarea utilizării acestei abordări de către instituțiile de credit, pentru riscul operațional	2-16

ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

REGULAMENT

privind utilizarea abordării avansate de evaluare și aprobarea utilizării acestei abordări de către instituțiile de credit, pentru riscul operațional

Având în vedere prevederile art. 126, 138—140, 384 și 385 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 17 și 18 din Regulamentul Băncii Naționale a României și al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 24/29/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții pentru riscul operațional, aprobat prin Ordinul Băncii Naționale a României și al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 21/118/2006, în temeiul prevederilor art. 420 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 48 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României,

Banca Națională a României emite prezentul regulament.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — (1) Prezentul regulament stabilește standarde și cerințe ce trebuie respectate în vederea utilizării abordării avansate de evaluare pentru determinarea cerinței de capital pentru riscul operațional în conformitate cu prevederile secțiunii a 4-a a cap. II din Regulamentul Băncii Naționale a României și al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 24/29/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții pentru riscul operațional, aprobat prin Ordinul Băncii Naționale a României și al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 21/118/2006 (denumit în continuare *Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006*), precum și în vederea obținerii de la Banca Națională a României a aprobării necesare în acest sens.

(2) Prezentul regulament se aplică instituțiilor de credit, persoane juridice române, precum și sucursalelor din România ale instituțiilor de credit din state terțe.

(3) Casele centrale sunt responsabile pentru reglementarea cadrului general aferent utilizării abordării avansate de evaluare pentru determinarea cerinței de capital pentru riscul operațional, pentru cooperativele de credit din cadrul rețelelor cooperatiste. Reglementările emise vor avea în vedere prevederile prezentului regulament în ceea ce privește utilizarea abordării avansate de evaluare pentru riscul operațional de către cooperativele de credit și nu vor putea stabili cerințe mai puțin restrictive decât cele prevăzute de acesta. În acest sens, reglementările emise de casa centrală vor fi transmise spre avizare Băncii Naționale a României.

(4) Prezentul regulament se aplică la nivel individual și, după caz, la nivel consolidat, în conformitate cu Regulamentul Băncii Naționale a României și al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, aprobat prin Ordinul Băncii Naționale a României și al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 14/111/2006.

(5) Fără a aduce atingere alin. (4), în cazul cererilor pentru obținerea aprobării de utilizare a abordării avansate de evaluare formulate în condițiile prevăzute la art. 182 alin. (1) sau la

art. 193 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, și în condițiile în care Banca Națională a României nu este autoritatea competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, instituțiile de credit, persoane juridice române, sunt exceptate, dacă nu se decide altfel de către/împreună cu celelalte autorități competente implicate, de la aplicarea prevederilor art. 5—7, 9—26, art. 27 alin. (6) și (7), art. 50 alin. (5), art. 50 alin. (8), art. 55 alin. (2), art. 60 alin. (4), art. 61 alin. (3) și (7), art. 67 alin. (3), art. 75 alin. (2), art. 76, art. 78 alin. (4) și (5) și art. 79.

(6) Casele centrale sunt responsabile pentru aplicarea prezentului regulament la nivel de rețea cooperatistă.

Art. 2. — (1) Termenii și expresiile utilizate în prezentul regulament au semnificațiile prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, și în Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006.

(2) Expresiile „structură de conducere”, „funcție de supraveghere”, „funcție de conducere” și „control intern” au semnificațiile prevăzute de Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 18/2009 privind cadrul de administrare a activității instituțiilor de credit, procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri și condițiile de externalizare a activităților acestora.

(3) Termenul „instituție” are semnificația prevăzută de Regulamentul Băncii Naționale a României și al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții, aprobat prin Ordinul Băncii Naționale a României și al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 10/107/2006.

(4) În înțelesul prezentului regulament, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *clasă de risc operațional* — categorie a riscului operațional omogenă din punct de vedere al riscurilor acoperite și al datelor disponibile pentru analiza acestora;

b) *estimare de risc operațional* — distribuția pierderilor identificate în cadrul unei clase de risc operațional;

c) *cuantificare a riscului operațional* — statistică singulară sau parametru singular extrase din estimarea de risc operațional;

d) *set de date pentru calcul* — partea din datele privind riscul operațional ale instituției de credit utilizată pentru generarea estimărilor și cuantificărilor de risc operațional reglementate;

e) *eveniment cu pierdere recuperată prompt* — eveniment din riscul operațional soldat cu pierdere recuperată complet într-un interval scurt;

f) *eveniment nesoldat cu pierdere* — eveniment din riscul operațional care nu s-a soldat cu pierdere sau câștig;

g) *eveniment din riscul operațional soldat cu un câștig* — eveniment din riscul operațional care a generat un câștig;

h) *pierderi secvențiale* — ansamblu de pierderi succesive produse în perioade diferite, dar relaționate cu același eveniment din riscul operațional;

i) *pierderi cu efect multiplu* — ansamblu de pierderi asociate care au afectat entități sau linii de activitate, unități etc. diferite, dar care sunt relaționate cu același eveniment cauzal;

j) *corelație* — orice formă de dependență, liniară sau nonliniară, relaționată cu toate datele (reale ori construite) sau doar cu extremitatea ori restul distribuției, dintre două sau mai multe clase de risc operațional, cauzată de prezența unor factori comuni de natură diferită, interni ori externi instituției de credit, factori care pot influența frecvența sau impactul pierderilor observate în mai mult de o singură clasă de risc operațional.

Art. 3. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de sisteme de administrare și cuantificare a riscului operațional de o complexitate corespunzătoare complexității operațiunilor/activității desfășurate.

(2) Aplicarea principiului proporționalității nu exceptează instituțiile de credit de la obligativitatea respectării standardelor și cerințelor minime impuse de Banca Națională a României în vederea utilizării abordării avansate de evaluare.

Art. 4. — Prevederile cap. II se aplică, în mod corespunzător, în cazul cererilor pentru obținerea aprobării de utilizare a abordării avansate de evaluare din partea instituțiilor de credit, persoane juridice române, care intenționează să determine cerința de capital pentru riscul operațional prin utilizarea abordării la nivel individual.

CAPITOLUL II

Solicitarea aprobării de utilizare a abordării avansate de evaluare

SECȚIUNEA 1

Aspecte generale și cererea de aprobare

Art. 5. — (1) În cazul instituțiilor de credit care intenționează să utilizeze abordarea avansată de evaluare în vederea determinării cerinței de capital pentru riscul operațional la nivel individual, cererea de aprobare propriu-zisă trebuie să precizeze că instituția de credit solicită aprobarea la care se face referire la art. 138 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, precum și la art. 17 alin. (1) din Regulamentul BNR—CNVM

nr. 24/29/2006, avându-se în vedere detaliile din documentația ce însoțește cererea.

(2) În cazul utilizării abordării avansate de evaluare de către o instituție de credit-mamă la nivelul Uniunii Europene și filialele acesteia sau de către filialele unei societăți financiare holding-mamă la nivelul Uniunii Europene, cererea de aprobare propriu-zisă trebuie să precizeze faptul că membrii grupului la nivelul Uniunii Europene solicită împreună aprobarea la care se face referire la art. 138 alin. (1) și art. 140 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, precum și la art. 17 alin. (1) din Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006, avându-se în vedere detaliile din documentația ce însoțește cererea.

Art. 6. — (1) Documentația minimă ce trebuie furnizată Băncii Naționale a României odată cu cererea de aprobare a utilizării abordării avansate de evaluare se constituie din următoarele:

a) documentația privind sistemele de cuantificare a riscului operațional;

b) documentația privind mediul de control al sistemului de cuantificare a riscului operațional, procedurile de implementare și infrastructura aferentă tehnologiei informației (IT);

c) planul de implementare (incluzând implementarea graduală) și, dacă este cazul, detalii privind utilizarea parțială permanentă;

d) documentul în care este descris procesul de autoevaluare și în care sunt prezentate concluziile acestuia prin care să se certifice conformitatea cu standardele și cerințele impuse de Banca Națională a României în vederea utilizării abordării avansate de evaluare, documentul în care sunt descrise concluziile programului de validare internă derulat în vederea solicitării aprobării de utilizare a abordării avansate de evaluare și raportul de audit; se vor include rezultatele examinării independente solicitate la art. 23 alin. (1), precum și descrierea urmării rezultatelor programului de validare internă;

e) Formularul 13: OPR – Riscul operațional, Formularul 14: OPR Details – Riscul operațional: valori brute ale pierderilor pe linia de activitate și categorii de evenimente în ultimul an și Formularul 15: OPR Loss Details — Pierderi majore din riscul operațional înregistrate în ultimul an sau care sunt încă nefinalizate, prevăzute în anexa nr. I la Ordinul Băncii Naționale a României nr. 12/2007 privind raportarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit, cu modificările și completările ulterioare, completate.

(2) Cu excepția cazurilor în care se indică altfel, documentația minimă ce însoțește cererea de aprobare, la care se face referire la alin. (1), trebuie să conțină informații generale privind aplicarea abordării avansate de evaluare.

Art. 7. — (1) Cererea de aprobare trebuie semnată de către un membru executiv al structurii de conducere a fiecărei entități juridice dintre cele care solicită aprobarea, membru care este împuternicit să angajeze legal entitatea respectivă.

(2) Semnatarul sau, după caz, semnatarii trebuie să confirme în cadrul cererii de aprobare că documentația însoțitoare reprezintă un rezumat adevărat și just al subiectelor acoperite.

(3) Pentru scopurile alin. (2), prin *rezumat* se înțelege faptul că documentația furnizează o prezentare pe scurt — care redă doar aspectele principale — a subiectului în cauză, prin

adevărat faptul că informațiile cuprinse în rezumat nu sunt false și/sau nu induc în eroare, iar prin *just* faptul că informațiile prezintă un rezumat de ansamblu rezonabil, fără a omite aspecte semnificative; documentația minimă ce însoțește cererea de aprobare, la care se face referire la art. 6 alin. (1), trebuie să ofere un rezumat al practicilor curente sau planificate ale instituției de credit/instituțiilor suficient de detaliat pentru a permite Băncii Naționale a României să facă o evaluare inițială a solicitării de acordare a aprobării de utilizare a abordării avansate de evaluare și să stabilească, pe baza riscului, un plan pentru o evaluare mai aprofundată.

(4) Instituțiile de credit trebuie să comunice Băncii Naționale a României persoana responsabilă cu menținerea relației cu Banca Națională a României și înlocuitorul acesteia.

Art. 8. — Pe parcursul perioadei de observare istorică de cel puțin 5 ani, respectiv de minimum 3 ani, prevăzute la art. 21 alin. (1) din Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006, instituțiile de credit care intenționează să utilizeze abordarea avansată de evaluare în scopul raportării cerinței de capital pentru riscul operațional trebuie să poată completa și transmite Băncii Naționale a României, la solicitarea acesteia, Formularul 14: OPR Details — Riscul operațional: valori brute ale pierderilor pe linii de activitate și categorii de evenimente în ultimul an și Formularul 15: OPR Loss Details — Pierderi majore din riscul operațional înregistrate în ultimul an sau care sunt încă nefinalizate prevăzute în anexa nr. I la Ordinul Băncii Naționale a României nr. 12/2007, cu modificările și completările ulterioare.

SECȚIUNEA a 2-a

Documentația privind sistemele de cuantificare a riscului operațional

Art. 9. — (1) Pentru scopurile art. 6 alin. (1) lit. a), documentația privind sistemele de cuantificare a riscului operațional trebuie să includă cel puțin următoarele:

a) un plan cu modelele ce vor fi utilizate — o declarație prin care sunt explicate care operațiuni și/sau riscuri operaționale sunt acoperite de fiecare model și prin care este justificată utilizarea de modele diferite;

b) o descriere generală a tuturor modelelor;

c) descrierea alocării capitalului pentru riscul operațional între entități diferite din cadrul grupului și a utilizării efectelor diversificării;

d) în cazul în care instituția de credit utilizează instrumente de diminuare a cerinței de capital pentru riscul operațional, documentația privind acoperirea și cuantificarea pierderilor așteptate, documentația cuprinzând politica instituției de credit cu privire la asigurarea la riscul operațional sau alte mecanisme de transfer al acestui risc, precum și documentația privind examinarea și recunoașterea de corelații.

(2) Pentru scopurile alin. (1) lit. b), documentația aferentă descrierii generale a modelului/modelelor trebuie să cuprindă cel puțin următoarele:

a) o listă cu definițiile stabilite de instituția de credit pentru riscul operațional, pierderile din riscul operațional, liniile de activitate, categoriile de evenimente și orice alți termeni utilizați și considerați de instituția de credit ca prezentând relevanță;

b) o descriere generală a modelului/modelelor, respectiv atât o descriere nonmatematică, cât și o descriere matematică, precum și justificarea alegerii acestuia/acestora; pentru fiecare model vor fi avute în vedere cel puțin următoarele:

— prezentarea claselor de risc operațional identificate utilizate la calculul cerinței de capital, inclusiv a legăturii dintre acestea și liniile de activitate și categoriile de evenimente de risc operațional stabilite prin Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006;

— descrierea modului în care se asigură generarea cuantificării riscului operațional la un standard de rigurozitate comparabil cu un nivel de încredere de 99,9% și, dacă este cazul, precizarea nivelului de încredere la care este calculată cuantificarea inițială, precum și a metodei de ajustare de tip *scaling* utilizate;

— rezultatele evaluării acurateței cerinței de capital pentru riscul operațional;

c) politica instituției de credit privind datele aferente riscului operațional — documentația aferentă trebuie să cuprindă cel puțin următoarele aspecte:

— perioada de observare istorică folosită;

— o descriere a fluxurilor operaționale, procedurilor și sistemelor legate de colectarea și stocarea datelor, inclusiv a celor privind colarea datelor relevante pentru calculul cerinței de capital pentru riscul operațional, cu indicarea oricăror intervenții manuale; se includ de asemenea descrierea caracteristicilor pierderilor înregistrate în bazele de date și descrierile bazelor de date utilizate în cadrul abordării avansate de evaluare — formalizarea bazelor de date semnificative trebuie să fie suficientă pentru a permite instituțiilor de credit să furnizeze Băncii Naționale a României informațiile necesare în vederea determinării solidității bazelor de date, precum o descriere generală a bazelor de date (mărime aproximativă, data la care baza de date a fost construită, „proprietarul” etc.), sursa datelor, procesele utilizate pentru obținerea și încărcarea datelor, filtrele utilizate pentru a crea și depana baza de date (precum valori minime și maxime), controale ale transparenței, accesului, coerenței etc.;

— pragurile de pierdere minimă folosite pentru colectarea de date interne și prezentarea de dovezi ale îndeplinirii prevederilor art. 60 alin. (3);

— informații pertinente cu privire la politica de identificare a pierderilor, criteriile de repartizare a pierderilor pe linii de activitate și categorii de evenimente de pierdere, incluzând criteriile la care se face referire la art. 21 alin. (9) din cadrul Regulamentului BNR—CNVM nr. 24/29/2006, și politica la care se face referire la art. 61 alin. (1), incluzând tratamentul evenimentelor cu pierdere recuperată prompt;

— politica instituției de credit privind pierderile din riscul operațional legate de riscul de credit și riscul de piață;

— dacă este cazul, fundamentarea faptului că activitățile sau expunerile excluse, luate atât individual, cât și în combinație, nu au impact semnificativ asupra estimărilor de risc globale;

— descrierea procedurilor pentru evaluarea relevanței în timp a datelor interne privind pierderile din riscul operațional;

— descrierea datelor externe: descrierea naturii datelor externe utilizate și indicarea surselor de date externe; descrierea condițiilor și practicilor de utilizare a datelor externe, inclusiv

descrierea oricărei ajustări pentru a le face relevante pentru instituția de credit; evaluarea relevanței datelor externe; politica instituției de credit cu privire la revizuirea cu regularitate a condițiilor și practicilor de utilizare a datelor externe și la supunerea acestora unei examinări independente;

— descrierea analizelor de scenarii: procedurile privind construirea de scenarii, evaluarea, validarea și revizuirea lor; descrierea modului și a gradului în care analizele de scenarii sunt utilizate;

— descrierea factorilor legați de mediul de afaceri și controlul intern: descrierea modului în care factorii importanți legați de mediul de afaceri și controlul intern sunt aleși și luați în considerare în cadrul sistemului de cuantificare a riscului operațional; justificarea sensibilității estimărilor de risc operațional la modificările intervenite în factorii legați de mediul de afaceri și controlul intern considerați, precum și a ponderării relative a acestora; procedurile de validare și revizuire ale factorilor legați de mediul de afaceri și controlul intern ale instituției de credit; prezentarea celor mai importanți determinanți de risc operațional și evaluarea abilității sistemului de cuantificare de surprindere a acestora;

— descrierea modului în care se asigură evitarea luării în considerare de mai multe ori a rezultatelor pozitive ale evaluărilor calitative sau a tehnicilor de diminuare a riscului operațional;

— descrierea modului în care cele patru elemente utilizate în cadrul abordării avansate de evaluare, indicate la art. 20 alin. (3) din Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006, sunt combinate și/sau ponderate, cu indicarea, dacă este cazul, a variației acestui mod de la o clasă de risc operațional la alta, incluzând descrierea importanței elementelor calitative în cadrul sistemului de cuantificare;

— planul global cuprinzând punctele slabe ale datelor și sistemelor IT descoperite în timpul procesului de examinare și validare internă, precum și descrierea modului în care instituția de credit planifică să corecteze sau să diminueze punctele slabe.

(3) Pentru scopurile alin. (1) lit. c), documentația aferentă alocării capitalului și utilizării efectelor diversificării, ce trebuie să însoțească cererea de aprobare, trebuie să cuprindă cel puțin descrierea și justificarea metodologiei de alocare a cerinței de capital pentru riscul operațional către entitățile din cadrul grupului, incluzând demonstrarea îndeplinirii prevederilor art. 76 alin. (3) și (4), și descrierea efectelor diversificării, inclusiv a motivației și mărimii acestora.

(4) Pentru scopurile alin. (1) lit. d), documentația privind acoperirea și cuantificarea pierderilor așteptate, ce trebuie să însoțească cererea de aprobare, trebuie să cuprindă cel puțin următoarele:

a) descrierea modului de cuantificare a pierderilor așteptate, justificarea alegerii lui, precum și tratarea consecvenței acestuia cu modul în care este calculată cerința de capital în cadrul modelului aferent abordării avansate de evaluare; și

b) descrierea practicilor interne ale instituției de credit care reflectă în mod adecvat pierderile așteptate, a modului în care acoperirile pierderilor așteptate îndeplinesc principiile generale prevăzute de art. 50 alin. (3)—(6) și, după caz, demonstrația solicitată la art. 50 alin. (9).

(5) Pentru scopurile alin. (1) lit. d), documentația cuprinzând politica instituției de credit cu privire la asigurarea la riscul operațional sau alte mecanisme de transfer al acestui risc, ce trebuie să însoțească cererea de aprobare, trebuie să cuprindă cel puțin următoarele:

a) demonstrarea caracterului semnificativ al reducerii expunerii la pierderi din riscul operațional ca urmare a asigurărilor la acest risc și a altor mecanisme de transfer al acestuia și precizarea gradului de diminuare a cerinței de capital ca urmare a recunoașterii impactului acestora;

b) descrierea politicii instituției de credit privind utilizarea de asigurări sau alte mecanisme de transfer al riscului operațional, inclusiv, dacă este cazul, descrierea condițiilor avute în vedere pentru recunoașterea efectului acestora în sensul diminuării cerinței de capital; și

c) descrierea metodologiei pentru recunoașterea efectului asigurărilor și altor mecanisme de transfer al riscului operațional în calculul cerinței de capital.

(6) Pentru scopurile alin. (1) lit. d), documentația privind examinarea și recunoașterea de corelații, ce trebuie să însoțească cererea de aprobare, trebuie să cuprindă cel puțin următoarele:

a) justificarea luării în considerare a corelațiilor la determinarea cerinței de capital pentru riscul operațional;

b) descrierea și justificarea alegerii metodei/metodelor de calcul al corelațiilor, prezentarea ipotezelor aferente și descrierea procesului de validare și asigurare a fiabilității, relevanței și acurateței acestora pe bază continuă; și

c) descrierea modului în care corelațiile sunt recunoscute în cadrul modelului la determinarea cerinței de capital pentru riscul operațional.

Art. 10. — Banca Națională a României poate solicita unei instituții de credit să întreprindă analize suplimentare celor indicate în cadrul acestei secțiuni în vederea facilitării evaluării sistemului de cuantificare a riscului operațional.

SECȚIUNEA a 3-a

Documentația privind mediul de control

Art. 11. — Pentru scopurile art. 6 alin. (1) lit. b), documentația privind mediul de control, procedurile de implementare și infrastructura IT trebuie să cuprindă cel puțin următoarele:

a) o prezentare de ansamblu a cadrului de administrare a activității instituției de credit, respectiv:

— o prezentare a rolului și responsabilităților structurii de conducere în ceea ce privește administrarea riscului operațional, cu indicarea, dacă este cazul, a delegării anumitor atribuții;

— o prezentare a rolului și responsabilităților funcției de administrare a riscului operațional, incluzând o descriere a modului în care este asigurată independența acesteia;

— o prezentare a rolului auditului intern;

— după caz, o prezentare a rolului oricăror altor comitete implicate în cadrul de administrare a activității în ceea ce privește riscul operațional;

— o prezentare a structurilor de raportare aferente riscului operațional, incluzând modul și frecvența de raportare pe cale ierarhică; și

— o scurtă prezentare de ansamblu a procesului de luare a deciziilor aferente riscului operațional și a modului în care acesta se desfășoară la diferite niveluri organizaționale;

b) descrierea modului și a gradului în care instituția de credit integrează sistemele interne de cuantificare a riscului operațional în procesele curente de administrare a acestui risc, prin raportare la prevederile art. 27 alin. (2)—(5);

c) prezentarea responsabilităților părților implicate în modelare;

d) documentația privind validarea, cuprinzând descrierea și justificarea metodologiei de validare internă adoptate de către instituția de credit, formalizarea validării interne a sistemului de cuantificare a riscului operațional la care se face referire la art. 72 alin. (4), precum și o prezentare generală a procesului de validare;

e) informații generale privind structura IT a instituției de credit, în ceea ce privește abordarea avansată de evaluare.

SECȚIUNEA a 4-a

Prezentarea de ansamblu și planul de implementare

Art. 12. — Pentru scopurile art. 6 alin. (1) lit. c), instituțiile de credit trebuie să furnizeze Băncii Naționale a României o prezentare de ansamblu a ariei de cuprindere a abordării în cauză vizate de cererea de aprobare, respectiv:

a) o listă a membrilor grupului, inclusiv structura juridică și modul de stabilire a cerinței de capital pentru riscul operațional pentru fiecare dintre aceștia, cu indicarea, dacă este cazul, a excepțiilor de la aplicarea abordării avansate de evaluare, prevăzute a rămâne după implementarea graduală, și a raționamentului pentru utilizarea permanentă parțială; pentru fiecare sucursală situată într-un stat terț se va indica autoritatea responsabilă cu supravegherea ei;

b) o prezentare a structurii organizaționale a grupului — linii de activitate și cadrul de administrare a activității; și

c) informații generale privind modificările structurale sau organizaționale semnificative planificate care pot avea impact asupra cererii de aprobare a utilizării abordării avansate de evaluare.

Art. 13. — (1) Pentru scopurile art. 6 alin. (1) lit. c), instituțiile de credit care intenționează să utilizeze abordarea avansată de evaluare a riscului operațional trebuie să întocmească un plan de implementare clar, realist și adecvat, care să acopere atât perioada de timp până la obținerea aprobării, cât și perioada de implementare graduală — respectiv implementarea ulterioară obținerii aprobării, și să îl furnizeze Băncii Naționale a României odată cu cererea de aprobare.

(2) Prin planul de implementare la care se face referire în cadrul alin. (1), o instituție de credit se angajează să implementeze abordarea avansată de evaluare, la datele prevăzute, în ceea ce privește toate operațiunile pentru care solicită aprobare de utilizare a abordării avansate de evaluare.

(3) Pentru scopurile alin. (1), instituțiile de credit trebuie să stabilească norme interne cu prevederi detaliate privind planificarea în timp și conținutul, pentru următoarele:

a) organizarea implementării (distribuirea responsabilităților etc.);

b) dezvoltarea proceselor de administrare a riscului operațional, în special pentru colectarea de date;

c) dezvoltarea metodologiei de cuantificare;

d) implementarea infrastructurii IT utilizate în scopurile administrării și cuantificării riscului operațional;

e) instruirea personalului, inclusiv a personalului de conducere;

f) testul de utilizare — utilizarea planificată a diferitelor sisteme de cuantificare a riscului operațional, respectiv modul în care, concret, se intenționează să se utilizeze în activitatea curentă diferitele modele.

Art. 14. — (1) Instituțiile de credit trebuie să formalizeze, în sensul descrierii și justificării, modul în care asigură îndeplinirea prevederilor art. 30 alin. (1) lit. c) și d) din Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006, precum și acoperirea tuturor operațiunilor de către una dintre abordările prevăzute de regulamentul menționat și trebuie să transmită Băncii Naționale a României documentația aferentă.

(2) Banca Națională a României decide, de la caz la caz, asupra îndeplinirii prevederilor art. 30 alin. (1) lit. c) și d) din Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006.

Art. 15. — (1) Politica privind implementarea graduală trebuie să trateze cel puțin aspectele prevăzute la alin. (2) și (3).

(2) Planul de implementare graduală trebuie să prevadă un termen de implementare stabilit, termen ce trebuie să fie, pe de o parte, suficient de apropiat pentru ca instituția de credit să-și impună disciplina necesară pentru a putea aplica, într-o perioadă rezonabilă, abordarea avansată de evaluare într-o măsură extinsă și, pe de altă parte, suficient de îndepărtat pentru ca instituția de credit să asigure calitatea continuă a cadrului de administrare a activității, datelor, metodologiei și rezultatelor; termenul de implementare trebuie să fie mai mic de 7 ani și doar în situații excepționale, precum cea a unui grup deosebit de complex, poate fi de până la 10 ani.

(3) Instituția de credit trebuie să stabilească succesiunea includerii operațiunilor în abordarea avansată de evaluare; planul de implementare graduală trebuie stabilit în baza unor considerente practice și de fezabilitate, un factor important în acest sens fiind nivelul de risc al operațiunilor care nu sunt încă acoperite de abordarea avansată de evaluare; succesiunea includerii operațiunilor în aria de cuprindere a abordării avansate de evaluare face obiectul acordului Băncii Naționale a României.

(4) Planul de implementare trebuie să cuprindă justificarea succesiunii stabilite pentru includerea operațiunilor în abordarea avansată de evaluare.

Art. 16. — (1) Pe parcursul implementării graduale, anterior implementării abordării avansate de evaluare asupra unor operațiuni adiționale sau riscuri operaționale adiționale, instituțiile de credit trebuie să realizeze o autoevaluare pentru a asigura conformitatea cu standardele și cerințele minime impuse de Banca Națională a României în vederea utilizării abordării avansate de evaluare.

(2) După caz, pentru scopurile alin. (1), în documentul prin care Banca Națională a României comunică instituției de credit decizia de aprobare a utilizării abordării avansate de evaluare, se vor indica, de la caz la caz, obligațiile ce revin instituției de credit pe parcursul implementării graduale.

Art. 17. — Instituțiile de credit trebuie să dispună de sisteme și proceduri de monitorizare în mod oportun și adecvat ale coerenței și consecvenței utilizărilor combinate de abordări diferite și a aspectelor ce țin de semnificativitate, substanțialitate și planificare în timp ale planului de implementare graduală.

Art. 18. — (1) Instituțiile de credit trebuie să notifice în scris, în timp util, Banca Națională a României cu privire la orice modificări relevante în mediul organizațional sau de afaceri, datorate fie unor circumstanțe normale sau excepționale, precum o achiziție sau vânzare majore ori o modificare majoră în acționariat, conducere sau organizare, care ar putea avea impact semnificativ asupra planurilor inițiale de implementare graduală și utilizare parțială ale instituțiilor de credit.

(2) Instituțiile de credit trebuie să discute cu Banca Națională a României asupra oricăror modificări ale planului de implementare graduală ce ar putea fi necesare.

Art. 19. — O instituție de credit care ulterior obținerii aprobării de utilizare a abordării avansate de evaluare achiziționează o instituție ce nu utilizează această abordare și/sau nu a obținut aprobare în acest sens trebuie să notifice în acest sens Banca Națională a României în scris și, după caz, va trebui fie să depună un plan de aducere în conformitate cu standardele și cerințele minime impuse de Banca Națională a României în vederea utilizării abordării avansate de evaluare, fie să depună o nouă cerere de aprobare în sensul cap. II, secțiunea a 4-a, subsecțiunea 1 „Cererea de aprobare” din Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006, însoțită de o politică privind implementarea graduală și utilizarea parțială nouă.

SECȚIUNEA a 5-a

Autoevaluarea

Art. 20. — (1) Pentru scopurile art. 6 alin. (1) lit. d), instituțiile de credit trebuie să realizeze o autoevaluare a stadiului de conformitate cu standardele și cerințele minime impuse de Banca Națională a României în vederea utilizării abordării avansate de evaluare în contextul riscului operațional.

(2) Autoevaluarea trebuie să înceapă cu o evaluare globală, dintr-o perspectivă consolidată, a modului în care diversele modele se îmbină și se armonizează în cadrul instituției sau al grupului, evaluare globală ce trebuie să acopere gradul de adecvare a structurii organizaționale în ceea ce privește cadrul de administrare a activității, gradul de adecvare a resurselor alocate sistemului de cuantificare a riscului operațional, comparabilitatea în cadrul grupului cu privire la date și metodologie și coerența și consecvența în organizarea IT.

(3) Autoevaluarea trebuie să acopere toate aspectele sistemului de cuantificare a riscului operațional: metodologie, calitate a datelor, proceduri cantitative și calitative de validare, cadru de administrare a activității și mediu tehnologic.

(4) După caz, instituțiile de credit trebuie să stabilească un plan de acțiune în vederea remedierii omisiunilor și deficiențelor identificate, precum și o planificare pentru obținerea conformității; omisiunile și deficiențele identificate nu trebuie să fie semnificative.

Art. 21. — În cadrul documentului în care este descris procesul de autoevaluare și în care sunt cuprinse concluziile acestuia trebuie prezentate dovezi ale îndeplinirii art. 19 alin. (2)

din Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006, prin raportare la prevederile art. 27 alin. (2)—(5), începând cu cel puțin un an înainte de data la care cererea de aprobarea a utilizării abordării avansate de evaluare este transmisă Băncii Naționale a României.

Art. 22. — Autoevaluarea poate fi realizată de personalul unei funcții independente de evaluare a riscului, cu sprijinul, în cazul în care este necesar, al auditorilor interni.

Art. 23. — (1) Anterior depunerii cererii de aprobare a utilizării abordării avansate de evaluare, respectiv în etapa de dezvoltare a modelului, instituțiile de credit trebuie să deruleze un program complet de validare internă, iar procesele de validare internă și rezultatele validării trebuie supuse unei examinări independente.

(2) Instituțiile de credit trebuie să realizeze periodic o autoevaluare a stadiului de conformitate cu standardele și cerințele minime impuse de Banca Națională a României în vederea utilizării abordării avansate de evaluare.

SECȚIUNEA a 6-a

Alte aspecte privind cererea de aprobare

Art. 24. — (1) Cererea de aprobare trebuie redactată în limba română.

(2) Documentația ce însoțește cererea de aprobare trebuie întocmită într-o limbă sau în mai multe limbi stabilită/stabilite de comun acord de către Banca Națională a României, autoritățile competente din statele gazdă și instituția de credit. Pentru documentele redactate într-o limbă străină se va prezenta și traducerea legalizată a acestora. Pentru documentele redactate într-o limbă străină de circulație internațională, Banca Națională a României poate excepta, de la caz la caz, aplicarea cerinței privind traducerea legalizată.

Art. 25. — (1) Atât în contextul cererii inițiale, cât și ulterior, instituția de credit trebuie să pună la dispoziția Băncii Naționale a României orice informații mai detaliate, inclusiv documentele rezultate în contextul art. 10, ca și toată documentația internă, la solicitarea acesteia din urmă.

(2) În cazul în care o instituție de credit apreciază că dispune de documente interne suplimentare celor menționate în prezentul capitol, relevante pentru obținerea aprobării, aceasta trebuie să transmită Băncii Naționale a României lista documentelor respective, odată cu cererea de aprobare.

Art. 26. — (1) În cazul în care o instituție de credit nu furnizează Băncii Naționale a României o parte din documentația solicitată în baza art. 6 sau documentația și/sau cererea de aprobare transmise acesteia nu îndeplinesc cerințele prevăzute în prezentul capitol, Banca Națională a României consideră solicitarea instituției de credit ca incompletă.

(2) Banca Națională a României și, după caz, autoritățile competente implicate realizează o evaluare preliminară a întregii solicitări, respectiv a cererii de aprobare și a documentației însoțitoare, imediat după primire. Banca Națională a României notifică instituția de credit cu privire la caracterul complet al solicitării.

(3) În cazul cererilor de aprobare formulate în condițiile prevăzute la art. 182 alin. (1) sau la art. 193 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea 227/2007, cu modificările și

completările ulterioare, și în condițiile în care Banca Națională a României este autoritatea responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, perioada de 6 luni stabilită la art. 182 alin. (3), respectiv la art. 193 alin. (3) din ordonanța menționată începe să curgă de la data primirii de către Banca Națională a României a unei solicitări — respectiv, cerere de aprobare și documentație însoțitoare — complete din perspectiva prezentului regulament.

(4) În situația prevăzută la alin. (3), Banca Națională a României confirmă începerea curgerii termenului de 6 luni.

CAPITOLUL III

Standarde de utilizare a abordării avansate de evaluare în aplicarea și în completarea dispozițiilor secțiunii a 4-a din cap. II al Regulamentului BNR—CNVM nr. 24/29/2006

SECȚIUNEA 1

Standarde calitative

Art. 27. — (1) Pentru îndeplinirea testului de utilizare prevăzut la art. 19 alin. (2) din Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006, o instituție de credit trebuie să ia în considerare cel puțin principiile generale prevăzute de alin. (2)—(5).

(2) Scopul și utilizarea abordării avansate de evaluare nu trebuie să fie limitate la determinarea cerinței de capital reglementate.

(3) Abordarea avansată de evaluare trebuie să evolueze pe măsură ce instituția de credit dobândește experiență în soluțiile și tehnicile de administrare a riscului operațional.

(4) Abordarea avansată de evaluare trebuie să sprijine și să îmbunătățească administrarea riscului operațional în cadrul instituției de credit.

(5) Utilizarea abordării avansate de evaluare trebuie să furnizeze instituției de credit beneficii în administrarea și controlul riscului operațional.

(6) Instituțiile de credit trebuie să poată demonstra Băncii Naționale a României modul și gradul de îndeplinire a testului de utilizare la toate nivelurile organizaționale, prin prezentarea de dovezi convingătoare.

(7) Instituțiile de credit trebuie să îndeplinească prevederile art. 19 alin. (2) din Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006 pe bază continuă, inclusiv pe o perioadă de cel puțin un an înainte de data la care cererea de aprobarea a utilizării abordării avansate de evaluare este transmisă Băncii Naționale a României.

Art. 28. — (1) Pentru un cadru de administrare a activității solid, procesul de luare a deciziilor aferente administrării riscului operațional trebuie formalizat în mod clar în cadrul fiecărei instituții de credit, în ceea ce privește ierarhia și nivelul de responsabilitate.

(2) Structura de conducere a unei instituții de credit trebuie să aibă o înțelegere generală a sistemelor de cuantificare a riscului operațional și o înțelegere detaliată a rapoartelor de management aferente care i-au fost predate, precum și a modului în care riscul operațional are impact asupra instituției de credit.

(3) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (4), în vederea îmbunătățirii înțelegerii sistemului de cuantificare a riscului operațional de către membrii organelor cu funcție de

supraveghere și a îmbunătățirii eficienței, organele cu funcție de supraveghere pot, acolo unde este adecvat, să stabilească comitete care să le asiste cu privire la anumite aspecte ale cadrului aferent abordării avansate de evaluare; organele cu funcție de conducere, la rândul lor, pot delega anumite atribuții.

(4) Organele cu funcție de supraveghere poartă răspunderea finală pentru cadrul aferent abordării avansate de evaluare utilizat de către instituția de credit și trebuie să aibă o cunoaștere și o conștientizare generale ale cadrului; organele cu funcție de conducere poartă responsabilitatea dezvoltării și implementării cadrului și, de asemenea, trebuie să aibă o cunoaștere și o conștientizare generale ale acestuia.

Art. 29. — Structura de conducere este responsabilă de aprobarea tuturor aspectelor semnificative ale cadrului de ansamblu aferent riscului operațional, printre care se regăsesc următoarele:

a) activitățile direcționate către identificarea, evaluarea și/sau cuantificarea, monitorizarea, controlul și diminuarea riscului operațional;

b) politicile și strategiile de administrare proactivă a riscului operațional;

c) structura organizațională a funcțiilor de control; și

d) stabilirea nivelurilor de risc acceptabil.

Art. 30. — (1) Structura de conducere este responsabilă pentru luarea de decizii formale cu privire la implementarea abordării avansate de evaluare.

(2) Pentru scopurile alin. (1) se includ aprobarea de ansamblu a proiectului, specificarea obiectivelor și desemnarea structurilor organizaționale responsabile cu implementarea; o planificare în timp a etapelor necesare și o estimare a costurilor și beneficiilor aferente trebuie furnizate odată cu aprobarea proiectului.

Art. 31. — În vederea exercitării de către organele cu funcție de supraveghere a supravegherii efective, organele cu funcție de conducere trebuie să notifice organele cu funcție de supraveghere sau un comitet desemnat al acestora din urmă cu privire la modificările sau excepțiile semnificative de la politicile stabilite, care vor avea impact semnificativ asupra proceselor de administrare și a sistemelor de cuantificare ale riscului operațional ale instituției de credit.

Art. 32. — (1) Atât organele cu funcție de supraveghere, cât și organele cu funcție de conducere trebuie să se implice, pe bază continuă, în supravegherea procedurilor de control și a sistemelor de cuantificare adoptate de funcția de administrare a riscului operațional, pentru a asigura că acestea sunt adecvate și că procesele și sistemele de administrare și cuantificare ale riscului operațional în ansamblu rămân eficiente în timp.

(2) Pentru obiectivul indicat la alin. (1), organele cu funcție de supraveghere trebuie să se implice, pe bază continuă, în supravegherea procedurilor de control ale auditului intern.

Art. 33. — Organele cu funcție de conducere trebuie să asigure că următoarele sarcini sunt îndeplinite:

a) asigurarea solidității proceselor de administrare a riscului operațional;

b) informarea organelor cu funcție de supraveghere — sau a unui comitet desemnat al acestora — asupra modificărilor semnificative sau excepțiilor de la politicile stabilite, care vor avea impact semnificativ asupra operațiunilor și profilului de risc operațional ale instituției de credit;

c) identificarea și evaluarea principalilor determinanți ai riscului, pe baza informațiilor furnizate de către funcția de administrare a riscului operațional;

d) stabilirea atribuțiilor funcției de administrare a riscului operațional și evaluarea adecvării abilităților și competențelor profesionale ale personalului aferent acesteia;

e) monitorizarea și administrarea tuturor surselor de potențiale conflicte de interese;

f) stabilirea de canale de comunicație eficiente în vederea asigurării familiarizării întregului personal cu procedurile și politicile relevante;

g) definirea conținutului raportărilor către organele cu funcție de supraveghere sau către diferite structuri desemnate ale acestora;

h) examinarea de rapoarte de audit intern cu privire la sistemele și procesele de cuantificare și administrare ale riscului operațional; și

i) evaluarea în mod adecvat, anterior introducerii, a riscului operațional inerent ariilor noi — produse, activități, procese și sisteme — și identificarea riscurilor legate de dezvoltarea unui produs nou și alte modificări semnificative în vederea asigurării că profilurile de risc ale liniilor de produs sunt actualizate cu regularitate.

Art. 34. — (1) Raportarea aferentă riscului operațional trebuie să constituie o parte esențială a sistemului de raportare internă și trebuie să sprijine administrarea proactivă a riscului operațional.

(2) Organele cu funcție de conducere trebuie să asigure adecvarea continuă a cadrului de raportare.

Art. 35. — Destinatarii raportării aferente riscului operațional trebuie să fie organele cu funcție de supraveghere, organele cu funcție de conducere, auditul intern, comitetele care asistă organele cu funcție de supraveghere și, dacă este cazul, funcțiile interne responsabile cu identificarea, evaluarea, monitorizarea și diminuarea/controlul riscului operațional, funcții interne ce pot include, spre exemplu, funcții operative, funcții centralizate — cum ar fi funcția IT sau funcția contabilă — și funcții de risc.

Art. 36. — (1) Frecvența și conținutul raportării trebuie aprobate în mod formal de structura de conducere.

(2) Frecvența, conținutul și formatul raportării trebuie să depindă de destinatar și de modul în care informațiile vor fi utilizate; informațiile furnizate trebuie să fie suficient de clare și exacte pentru ca destinatarii acestora să le interpreteze corect, în special în ceea ce privește rezultatele generate de model.

(3) Sfera de cuprindere a informațiilor incluse în raportarea internă poate varia în funcție de natura, dimensiunea și gradul de complexitate ale activității, ca și ale instituției de credit, cu respectarea regulii generale potrivit căreia cu cât o activitate prezintă un risc mai ridicat, cu atât informațiile furnizate trebuie să fie mai detaliate; frecvența și formatul raportării interne trebuie să fie corespunzătoare nivelului de risc.

Art. 37. — (1) Instituția de credit este responsabilă de proiectarea cadrului de raportare.

(2) Raportarea poate include:

a) estimări ale capitalului reglementat și ale celui economic;

b) practici, proceduri și politici de administrare noi sau îmbunătățite;

c) strategii de transfer al riscului și de diminuare a acestuia;

d) expunerea la riscul operațional;

e) istoricul de pierderi interne și, în cazul în care prezintă relevanță, istoricul de pierderi externe;

f) identificarea și evaluarea ariilor de vulnerabilitate; și

g) îmbunătățirea calității sistemelor și proceselor de cuantificare și administrare ale riscului operațional.

Art. 38. — (1) Funcția de administrare a riscului operațional trebuie să conceapă, să dezvolte, să implementeze și să execute procesele și sistemele de administrare și cuantificare ale riscului operațional.

(2) Funcția de administrare a riscului operațional trebuie să asigure cu regularitate că procesele de cuantificare și sistemele de administrare a riscului operațional, precum și toate componentele acestora funcționează conform planificărilor.

(3) Funcția de administrare a riscului operațional trebuie să dispună de suficiente resurse și competențe în metodele de cuantificare și administrare ale riscului operațional și trebuie să cunoască procesele instituției.

Art. 39. — Funcția de administrare a riscului operațional trebuie să asigure că următoarele atribuții și arii, printre altele, sunt îndeplinite sau acoperite pe bază continuă:

a) procesele relaționate cu definirea, formalizarea și colectarea celor 4 elemente ale abordării avansate de evaluare;

b) metodologia de cuantificare;

c) sistemele de monitorizare și raportare;

d) verificarea îndeplinirii standardelor și cerințelor minime impuse de Banca Națională a României în vederea utilizării abordării avansate de evaluare și, îndeosebi, a testului de utilizare;

e) procesele de cuantificare a riscului operațional și de alocare, incluzând calculul oricăror ajustări (pierdere așteptată, dependență, asigurare), în cazul în care se dispune de date suficiente — testare ex-post (*backtesting*) și analiză tip referință (*benchmarking*) și metodologia pentru cheile de alocare.

Art. 40. — (1) Ori de câte ori este posibil, personalul responsabil cu validarea internă a sistemelor de cuantificare și a proceselor de administrare nu trebuie să fie același cu personalul responsabil cu proiectarea acestora.

(2) Rolul de validare a proceselor de administrare și a sistemelor de cuantificare aferente abordării avansate de evaluare poate fi îndeplinit de către aceeași funcție cu cea implicată în proiectarea, dezvoltarea și implementarea cadrului aferent riscului operațional doar în mod excepțional și/sau temporar.

(3) Orice lipsă potențială de obiectivitate trebuie compensată printr-o examinare independentă în conformitate cu art. 69 alin. (1) lit. e).

(4) Instituțiile de credit trebuie să treacă la un proces de validare internă independent imediat ce este posibil.

Art. 41. — În cazul general al instituțiilor de credit care dispun de o unitate centrală pentru riscul operațional și de personal alocat riscului operațional în entitățile locale, instituțiile de credit trebuie să asigure faptul că acesta din urmă respectă instrucțiunile stabilite de către unitatea centrală pentru riscul operațional; responsabilitățile și liniile de raportare trebuie stabilite în mod clar.

Art. 42. — (1) Auditul intern trebuie să dezvolte un program pentru examinarea cadrului aferent riscului operațional, care să acopere toate activitățile semnificative — inclusiv activitățile externalizate — ce expun instituția de credit la risc operațional semnificativ.

(2) Examinarea cadrului de administrare a riscului operațional de către auditul intern trebuie să aibă ca rol principal asigurarea eficacității proceselor de administrare și a sistemelor de cuantificare a riscului operațional ale instituției de credit și a activității desfășurate de funcția de administrare a riscului operațional, precum și verificarea conformității cu standardele și cerințele minime impuse de Banca Națională a României în vederea utilizării abordării avansate de evaluare.

(3) Auditul intern trebuie să furnizeze o evaluare a gradului de adecvare în ansamblu a cadrului aferent riscului operațional, precum și a funcției de administrare a riscului operațional; auditul intern trebuie să desfășoare examinări proprii în vederea evaluării gradului real de independență al funcției de administrare a riscului operațional.

(4) Programul la care se face referire la alin. (1) trebuie actualizat cu regularitate în ceea ce privește dezvoltarea de procese interne pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea și controlul/diminuarea riscului operațional și implementarea de produse, procese și sisteme noi care expun instituția de credit la risc operațional semnificativ.

Art. 43. — (1) Este permisă o colaborare limitată între funcția de audit intern și funcția de administrare a riscului operațional, în special în cazul unor procese și activități relaționate cu riscul operațional în care auditul intern dispune de experiență bogată și abilități și competențe bine dezvoltate, precum analiza proceselor, colectările de date privind pierderile, evaluările riscului și controlului.

(2) Colaborarea cu funcția de administrare a riscului operațional permisă în conformitate cu alin. (1) nu trebuie să afecteze independența auditului intern; indiferent de recomandările sau informațiile furnizate de auditul intern, proiectarea, implementarea și actualizarea cadrului aferent riscului operațional rămân responsabilitatea exclusivă a funcției de administrare a riscului operațional, iar funcția de audit intern nu trebuie să fie implicată în activitățile curente legate de riscul operațional.

Art. 44. — Activitatea auditului intern trebuie să acopere aspecte precum adecvarea infrastructurii IT, a colectărilor de date și a mentenanței datelor; trebuie derulate teste special pentru verificarea procesului de introducere de date.

Art. 45. — Personalul dedicat funcției de audit intern trebuie să posede abilitățile, competențele și experiența necesare și trebuie, în mod deosebit, să fie familiarizat cu strategia și procesele de identificare, evaluare, monitorizare și control/diminuare ale riscului operațional ale instituției de credit.

SECȚIUNEA a 2-a

Standarde cantitative

SUBSECȚIUNEA 1

Aspecte generale

Art. 46. — (1) Modelul aferent abordării avansate de evaluare trebuie aplicat în mod consecvent claselor de risc operațional comparabile ale instituției de credit.

(2) Datele de intrare și modul în care acestea sunt tratate trebuie să fie transparente și ușor de verificat.

(3) Modelul trebuie să fie robust, în sensul includerii tuturor determinantilor semnificativi ai profilului de risc operațional al instituției de credit, și trebuie să prezinte senzitivitate la modificările semnificative în profilul de risc operațional al instituției de credit.

Art. 47. — (1) Modelul trebuie formalizat în detaliu, iar documentația aferentă trebuie să fie oportună și actualizată; documentația internă a instituției de credit trebuie îndeosebi să specifice în detaliu modul în care cele 4 elemente ale abordării avansate de evaluare sunt combinate și/sau ponderate și să includă o descriere a procesului de modelare care să ilustreze utilizarea celor 4 elemente.

(2) Documentația internă privind aspectele cantitative ale abordării avansate de evaluare a unei instituții de credit trebuie să cuprindă aspectele prevăzute în anexă.

Art. 48. — (1) Instituțiile de credit trebuie să adopte metode și proceduri adecvate pentru a garanta consecvența, coerența și calitatea etapelor de introducere de date, execuție și obținere de rezultate ale modelului.

(2) Instituțiile de credit trebuie să depună eforturi pentru identificarea claselor de risc operațional în cadrul cărora valorile pierderilor sunt distribuite identic și independent.

(3) Ca alternativă la dispozițiile alin. (2), în baza justificării, instituțiile de credit își pot ajusta datele în funcție de determinanții cunoscuți, în vederea simplificării procesului de modelare.

(4) Execuția modelelor pentru generarea cerințelor de capital reglementate pentru riscul operațional trebuie să fie sprijinită de un proces coerent și transparent.

(5) În vederea stabilirii unei cerințe de capital de ansamblu pentru riscul operațional credibile și justificabile, modelul trebuie construit astfel încât să se asigure producerea de rezultate cât mai stabile posibil; instituțiile de credit trebuie să fie capabile să evalueze acuratețea cerințelor de capital pentru riscul operațional.

Art. 49. — (1) Pentru a genera o cuantificare a riscului operațional la un standard de rigurozitate comparabil cu un nivel de încredere de 99,9%, în situațiile în care realizarea unui calcul direct la nivelul de încredere de 99,9% afectează fiabilitatea și stabilitatea cuantificării riscului operațional, în vederea obținerii unei cuantificări mai stabile și mai fiabile, o instituție de credit poate calcula o cuantificare inițială la un nivel de încredere mai redus, pe care apoi să o transpună printr-o tehnică de ajustare de tip *scaling* la nivelul de încredere de 99,9% utilizând metode adecvate.

(2) În cazul în care se utilizează o tehnică de ajustare de tip *scaling*, instituțiile de credit trebuie să poată demonstra

soliditatea, adecvarea și fiabilitatea tehnicii de ajustare de tip *scaling* și analiza acuratețea de ansamblu a mecanismului de ajustare de tip *scaling*.

(3) Instituția de credit trebuie să demonstreze că metoda de ajustare de tip *scaling* conduce la un rezultat plauzibil și fiabil; nivelul de încredere folosit nu trebuie interpretat în mod obligatoriu ca o demarcație între extremitate și restul distribuției.

(4) Nivelul de încredere la care poate fi calculată cuantificarea inițială a riscului operațional trebuie să fie localizat în extremitatea dreaptă a distribuției pierderilor și trebuie să fie adecvat.

Art. 50. — (1) Pentru a demonstra că pierderile așteptate sunt reflectate în mod adecvat în practicile interne pentru scopurile art. 20 alin. (1) din Regulamentul BNR — CNVM nr. 24/29/2006, o instituție de credit trebuie să respecte principiile generale prevăzute la alin. (2)—(6).

(2) Modul în care instituția de credit estimează pierderile așteptate trebuie să fie consecvent cu modul în care cerința de capital, însumare a pierderilor așteptate și a pierderilor neașteptate, este calculată prin utilizarea modelului aferent abordării avansate de evaluare, pentru care a fost obținută aprobare.

(3) Acoperirile pentru pierderile așteptate trebuie să fie substitute clare de capital sau elemente care sunt, într-un alt mod, disponibile pentru a acoperi pierderile așteptate cu un nivel ridicat de certitudine pe un orizont de timp de un an.

(4) În cazul în care acoperirea nu constă în capital deținut sau provizioane constituite în acest scop, aceasta este disponibilă doar pentru acele operațiuni cu pierderi cu natură de rutină, ce au un grad ridicat de previzibilitate și sunt rezonabil de stabile.

(5) Acoperirea maximă trebuie să fie mai mică decât pierderea așteptată calculată pe baza distribuției complete a pierderilor prin utilizarea modelului aferent abordării avansate de evaluare pentru care a fost obținută aprobare.

(6) Rezervele special constituite pentru pierderile cu impact negativ major din riscul operațional nu reprezintă acoperire acceptabilă pentru pierderile așteptate.

(7) Instituțiile de credit trebuie să formalizeze cu claritate modul în care pierderile așteptate sunt cuantificate și reflectate în practicile lor interne, inclusiv modul în care oricare acoperiri pentru pierderile așteptate îndeplinesc principiile generale prevăzute la alin. (3)—(6).

(8) Instituțiile de credit trebuie să justifice alegerea modelului de estimare a pierderilor așteptate folosit, având în vedere natura distribuțiilor ce caracterizează riscul operațional.

(9) În cazul indicat la alin. (4), instituțiile de credit trebuie să poată demonstra că procesul de estimare este aplicat în mod coerent și este consecvent în timp.

Art. 51. — Instituțiile de credit care examinează și recunosc corelații în modelele aferente abordării avansate de evaluare pentru scopurile art. 20 alin. (5) din Regulamentul BNR — CNVM nr. 24/29/2006 trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

a) fiecare estimare de risc operațional trebuie construită pe baza unui set de evenimente de pierdere și valori ale pierderilor (reale sau construite) care sunt în cea mai ridicată măsură posibil independente;

b) dependențele dintre evenimentele cu frecvență redusă și impact negativ major, situate la extremitatea distribuției, de obicei principalii determinanți ai estimărilor de risc operațional, trebuie studiate cu deosebită atenție;

c) dată fiind natura diferită a evenimentelor situate în extremitatea distribuției și a celor situate în restul distribuției, trebuie avută în vedere posibila necesitate a utilizării unor instrumente calitative și cantitative diferite pentru determinarea și estimarea impactului structurilor efective de dependență asupra cerinței de capital;

d) în cazul dependențelor dintre evenimentele situate în extremitatea distribuției pentru care este dificilă sau puțin pertinentă aplicarea validării cu tehnici cantitative dezvoltate pentru corelațiile dintre evenimentele cu frecvență ridicată și impact redus, soliditatea ipotezelor aferente dependențelor care au impact semnificativ asupra cuantificării de ansamblu aferente abordării avansate de evaluare trebuie demonstrată, cel puțin, prin tehnici calitative de validare și, unde este posibil, tehnici cantitative și/sau o formă de analiză prin simulare de criză (*stress-test analysis*);

e) dependențele trebuie, în cea mai mare măsură posibilă, identificate și tratate direct în informațiile de introdus; procedurile de minimizare a impactului unor astfel de dependențe trebuie aplicate și formalizate cât mai clar posibil;

f) în cadrul documentației aferente modelului trebuie identificate și justificate ipotezele aferente corelațiilor și trebuie inclusă evaluarea senzitivității modelului la aceste ipoteze.

Art. 52. — Instituțiile de credit care nu examinează corelații în cadrul modelelor aferente abordării avansate de evaluare trebuie să calculeze cerința de capital de ansamblu ca sumă a cuantificărilor de risc operațional individuale rezultând din estimări de risc operațional diferite.

Art. 53. — (1) Instituțiile de credit trebuie să stabilească modul în care cele 4 elemente esențiale la care se face referire la art. 20 alin. (3) din Regulamentul BNR — CNVM nr. 24/29/2006 sunt ponderate și combinate.

(2) Procesele de evaluare a disponibilității celor 4 elemente trebuie să fie consecvente cadrului general de administrare a riscului al instituției de credit.

SUBSECȚIUNEA a 2-a

Colectarea datelor și utilizarea celor 4 elemente esențiale

Art. 54. — (1) Instituțiile de credit trebuie să asigure calitatea datelor.

(2) Instituțiile de credit trebuie să lucreze pe bază continuă pentru a asigura o calitate a datelor de care dispun suficient de ridicată pentru sprijinirea proceselor de administrare a riscului operațional și calculului cerințelor de capital.

(3) Instituțiile de credit trebuie să stabilească standarde proprii pentru asigurarea calității datelor, standarde pe care trebuie să urmărească să le dezvolte și să le îmbunătățească în timp.

(4) Instituțiile de credit trebuie să poată demonstra că respectă standarde ridicate în ceea ce privește integralitatea, adecvarea și acuratețea datelor colectate peste pragurile stabile.

(5) Instituțiile de credit trebuie să stabilească o politică explicită privind datele relaționate cu riscul operațional, politică ce ar putea face parte dintr-o politică generală privind datele.

(6) Instituțiile de credit trebuie să formalizeze fluxurile operaționale, procedurile și sistemele legate de colectarea și stocarea datelor.

Art. 55. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de politici privind toleranța față de orice date lipsă din cadrul datelor lor interne; instituțiile de credit trebuie să poată justifica integral abordările proprii privind ajustarea valorilor.

(2) Instituțiile de credit care utilizează date calitative trebuie să poată furniza Băncii Naționale a României dovezi care să ateste faptul că sunt suficient de abilitate în utilizarea de date calitative, că au întreprins toate demersurile posibile pentru eliminarea distorsiunilor (*biases*), că datele calitative sunt relevante pentru variabile de risc stabilite exact și pentru obiectivele de risc proiectate.

Art. 56. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de sisteme IT care să asigure următoarele:

- a) disponibilitate și mentenanță adecvată ale tuturor bazelor de date relevante;
- b) capacitate de modelare și calcul adecvată; și
- c) controale adecvate asupra procesului de colectare de date.

(2) Sistemele IT ale instituțiilor de credit la care se face referire la alin. (1) trebuie incluse în planurile generale pentru situații neprevăzute, pentru a garanta recuperarea informațiilor; controalele implementate trebuie să prevină accesul persoanelor neautorizate și să asigure integritatea datelor.

(3) Instituțiile de credit trebuie să întocmească un plan global cu toate punctele slabe ale datelor și sistemelor IT descoperite în timpul procesului de examinare și validare internă; instituțiile de credit trebuie să precizeze modul în care intenționează să corecteze sau să reducă punctele slabe.

Art. 57. — (1) O funcție independentă trebuie să realizeze verificări minime pentru a asigura integralitatea datelor interne și relevanța datelor externe.

(2) Pentru a asigura calitatea datelor, examinarea independentă realizată de către instituțiile de credit trebuie să cuprindă cel puțin următoarele:

- a) o examinare periodică a controalelor;
- b) o examinare a sistemelor prin care instituțiile de credit asigură îndeplinirea standardelor de calitate a datelor.

(3) Instituțiile de credit trebuie să realizeze verificări ale coerenței, care să includă trasabilitatea surselor de date; discrepanțele trebuie investigate.

Art. 58. — (1) Fără a aduce atingere prevederilor art. 21 alin. (1) din Regulamentul BNR — CNVM nr. 24/29/2006, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare faptul că o clasă de risc operațional caracterizată prin evenimente cu frecvență redusă poate necesita o perioadă de observare istorică mai mare de 5 ani în vederea colectării de date suficiente pentru a genera cuantificări ale riscului operațional fiabile.

(2) Instituțiile de credit pot utiliza metode pentru a obține date suficiente, care să reflecte profilul actual de risc operațional, cum ar fi:

- a) reducerea impactului celor mai vechi și puțin relevante date interne prin tehnici de ponderare adecvate, prin utilizarea

de indicatori cantitativi sau factori calitativi care să reflecte schimbările intervenite în mediul intern/extern al instituției de credit;

b) suplimentarea datelor interne aferente celor mai recentți ani cu date externe aferente aceluiași ani, provenind de la instituții/grupuri similare, ajustate în mod corespunzător;

c) construirea de date privind pierderi din riscul operațional pentru anii trecuți prin intermediul datelor generate prin scenarii sau prin ajustare de tip *scaling* retrogradă a observațiilor interne/externe aferente celor mai recentți ani prin tehnici sau indicatori adecvați.

(3) În cazul în care datele nu sunt suficiente, instituțiile de credit trebuie să facă estimări de risc prudente.

Art. 59. — (1) Pentru scopul art. 21 alin. (4) din Regulamentul BNR — CNVM nr. 24/29/2006, instituțiile de credit trebuie să stabilească un tratament pentru pierderile din riscul operațional legate de riscul de credit și să formalizeze acest tratament în vederea evitării reducerii necorespunzătoare a cerinței de capital totale.

(2) Pentru scopul art. 21 alin. (5) din Regulamentul BNR — CNVM nr. 24/29/2006, instituțiile de credit trebuie să formalizeze criteriile de identificare a pierderilor din riscul operațional care sunt legate de riscul de piață; în cazul evenimentelor și/sau pierderilor din riscul operațional legate de riscul de piață care fac parte din aria de cuprindere a riscului operațional, valoarea întregă a pierderii înregistrate, incluzând partea de pierdere datorată condițiilor de piață adverse, trebuie considerată ca pierdere din riscul operațional.

Art. 60. — (1) Instituțiile de credit sunt responsabile pentru stabilirea pragului pentru o clasă de risc operațional, în conformitate cu art. 21 alin. (7) din Regulamentul BNR — CNVM nr. 24/29/2006.

(2) În stabilirea pragului pentru o clasă de risc operațional instituțiile de credit trebuie să dea dovadă de acuratețe, având în vedere faptul că acesta poate influența rezultatele modelului în mod considerabil, și pot întreprinde analize cost — beneficiu ale colectării de date privind pierderile aflate sub prag, fără a omite faptul că acesta este determinat de riscul și complexitatea inerente clasei.

(3) Pragurile stabilite pentru clasele de risc operațional trebuie să fie rezonabile, nu trebuie să conducă la excluderea de date importante privind evenimentele de pierdere și nu trebuie să afecteze credibilitatea și acuratețea cuantificărilor riscului operațional.

(4) Instituțiile de credit trebuie să poată furniza Băncii Naționale a României dovezi ale îndeplinirii prevederilor alin. (3).

(5) Instituțiile de credit trebuie să evite distorsiuni (*biases*) posibile în estimarea de parametri ai modelului, luând în considerare în mod explicit în cadrul modelului faptul că setul de date pentru calcul este incomplet datorită prezenței pragurilor.

Art. 61. — (1) O instituție de credit trebuie să dispună de o politică de identificare a pierderilor sau evenimentelor înregistrate în baza de date interne privind evenimentele de pierdere care trebuie incluse în setul de date pentru calcul, politică ce trebuie să asigure un tratament consecvent al datelor privind pierderile în cadrul întregii instituții de credit.

(2) Instituțiile de credit trebuie să fie capabile să separe în setul de date pentru calcul evenimentele din riscul operațional relaționate cu polițele de asigurare și alte mecanisme de transfer al riscului existente.

(3) Pentru scopul alin. (1), instituțiile de credit trebuie să decidă cu privire la includerea evenimentelor cu pierdere recuperată prompt în setul de date pentru calcul; în cazul instituțiilor de credit care decid să nu includă evenimentele cu pierdere recuperată prompt în setul de date pentru calcul, dacă nu s-a produs decât o recuperare parțială, în setul de date pentru calcul se va include valoarea netă de recuperare.

(4) Pierderile secvențiale trebuie incluse în setul de date pentru calcul ca sume ale pierderilor succesive înregistrate în perioade diferite.

(5) Pierderile cu efect multiplu trebuie incluse în setul de date pentru calcul ca sume ale pierderilor asociate relaționate cu același eveniment cauzal; instituțiile de credit trebuie să formalizeze eventualele excepții și să le trateze în mod adecvat pentru a preveni diminuarea nenecesară a cerințelor de capital.

(6) Evenimentele soldate cu câștiguri nu pot fi incluse în setul de date pentru calcul în sensul diminuării nenecesare a cerinței de capital.

(7) Instituțiile de credit trebuie să stabilească proceduri pentru identificarea incidentelor sau evenimentelor nesoldate cu pierderi în vederea unei conștientizări mai bune a profilului de risc operațional al instituției de credit și a îmbunătățirii proceselor de administrare a riscului operațional.

(8) Datele aferente evenimentelor cu pierdere recuperată prompt și evenimentelor soldate cu câștiguri pot fi utilizate în vederea unei conștientizări mai bune a profilului de risc operațional al instituției de credit și a îmbunătățirii proceselor de administrare a riscului operațional.

Art. 62. — Îndeosebi în situațiile în care instituțiile de credit dispun de date interne limitate, precum cazul unor activități noi, acestea pot utiliza ca date externe pentru determinarea capitalului pentru riscul operațional informații obținute de la consorții care colectează date privind pierderile aflate peste praguri joase, apropiate de cele stabilite pe plan intern de către instituțiile participante, către care instituțiile participante au furnizat date clasificate omogen și care cuprind informații complete și fiabile.

Art. 63. — (1) În cazul în care datele externe provenind de la consorții conforme cu cerințele stabilite în acest sens la art. 62 sunt insuficiente pentru obținerea de informații privind evenimentele cu impact negativ major situate la extremitatea distribuției, în special privind cauzele acestora, instituțiile de credit pot recurge la surse publice pentru obținerea de informații suplimentare folositoare.

(2) O instituție de credit care folosește numai date din surse publice trebuie să manifeste prudență deosebită pentru a asigura că acestea sunt adecvate, nedistorsionate (*unbiased*) și relevante pentru activitățile și profilul de risc operațional ale instituției.

Art. 64. — Diferențele în dimensiunile instituțiilor sau alți factori individuali trebuie luate în considerare la includerea de date externe în sistemul de cuantificare, de exemplu prin formularea de ipoteze cu privire la care evenimente de pierdere

externe sunt relevante și la măsura în care datele trebuie ajustate printr-o tehnică de tip *scaling* sau în vreun alt mod.

Art. 65. — (1) Instituțiile de credit pot utiliza analize de scenarii și pentru alte scopuri decât cel prevăzut de art. 23 alin. (1) din Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006, precum furnizarea de informații asupra expunerii de ansamblu a instituției de credit la riscul operațional.

(2) Pentru a genera date verosimile și fiabile, instituțiile de credit trebuie să asigure un grad ridicat de repetabilitate a procesului de generare de date din scenarii, prin pregătire riguroasă și aplicare consecventă a rezultatelor cantitative și calitative.

(3) Instituțiile de credit trebuie să asigure că procesul prin care scenariile sunt stabilite este menit să minimizeze în cea mai mare măsură posibilă subiectivitatea și distorsiunile (*biases*), în acest sens fiind necesară îndeplinirea îndeosebi a următoarelor cerințe:

a) ipotezele folosite în scenarii trebuie să se bazeze cât mai mult posibil pe dovezi empirice; în construirea scenariului trebuie utilizate date interne și externe disponibile relevante;

b) la alegerea numărului de scenarii de aplicat, instituțiile de credit trebuie să poată explica raționamentul care stă la baza stabilirii nivelului la care scenariile sunt analizate și/sau unităților în care acestea sunt analizate;

c) ipotezele pentru generarea de analize de scenarii și procesul prin care scenariul este construit trebuie formalizate riguros.

Art. 66. — (1) Factorii legați de mediul de afaceri și controlul intern trebuie, prin natura lor, să fie anticipativi (*forward-looking*) și în concordanță strânsă cu calitatea mediului de control intern și de operare al instituției de credit, trebuie să reflecte sursele potențiale de risc operațional și trebuie să furnizeze informații cu privire la modul în care riscul este diminuat sau amplificat de mediul intern și/sau extern și trebuie surprinși în mod adecvat în sistemul de cuantificare a riscului operațional.

(2) Instituțiile de credit trebuie să formalizeze unde în cadrul sistemului de cuantificare a riscului operațional folosesc indicatori legați de mediul de afaceri și controlul intern, precum și raționamentul aferent.

(3) Sistemul de cuantificare a riscului al unei instituții de credit trebuie să încorporeze cel puțin acei factori legați de mediul de afaceri și controlul intern care au o influență semnificativă asupra profilului de risc operațional al instituției de credit.

(4) Fără a aduce atingere alin. (3) și, implicit, art. 24 alin. (1) din Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006, dacă la implementarea pentru prima dată a sistemului de cuantificare nu este posibilă justificarea adecvării sensibilității estimărilor de risc datorită lipsei de dovezi empirice cu privire la relația dintre factorii legați de mediul de afaceri și controlul intern și expunerea la riscul operațional, instituțiile de credit trebuie să justifice cel puțin în mod calitativ adecvarea metodelor utilizate pentru încorporarea factorilor în sistemul de cuantificare.

SECȚIUNEA a 3-a

Asigurarea la riscul operațional și alte mecanisme de transfer al acestui risc

Art. 67. — (1) Instituțiile de credit pot recunoaște impactul altor mecanisme de transfer al riscului dacă acestea sunt de o

calitate comparabilă cu cea a protecției prin asigurare conformă cu art. 26 și 27 din Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006, respectiv dacă acestea îndeplinesc cerințe similare celor aplicabile asigurării.

(2) Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze uzul de asigurare și alte mecanisme de transfer al riscului operațional, respectiv eficacitatea protecției prin acestea, și să recalculeze cerința de capital pentru riscul operațional dacă este cazul cu ocazia unei modificări semnificative în natura asigurării sau a protecției prin alte mecanisme de transfer al riscului.

(3) Instituțiile de credit trebuie să notifice în scris Banca Națională a României cu privire la modificările substanțiale în protecția prin asigurare sau alte mecanisme de transfer al riscului operațional și, dacă este cazul, la implicațiile acestora asupra cerinței de capital pentru riscul operațional.

(4) Activitățile externalizate nu trebuie considerate ca făcând parte din alte mecanisme de transfer al riscului operațional pentru scopurile art. 25 din Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006.

SECȚIUNEA a 4-a

Validarea internă a abordării avansate de evaluare

SUBSECȚIUNEA 1

Sfera de cuprindere a validării interne întreprinse de instituțiile de credit

Art. 68. — (1) O instituție de credit trebuie să dispună de un proces de validare internă.

(2) Procesul de validare internă trebuie să includă verificarea fiabilității calculului cerinței de capital pentru riscul operațional, precum și verificarea faptului că sistemul de cuantificare este utilizat în procesele decizionale și în administrarea riscului operațional.

Art. 69. — (1) O instituție de credit trebuie să respecte următoarele principii generale de validare:

a) validarea internă este responsabilitatea instituției de credit; instituția de credit trebuie să depună „cel mai bun efort” pentru a valida intern cadrul aferent abordării avansate de evaluare;

b) instituția de credit trebuie să stabilească o metodologie clară pentru validarea internă; această metodologie trebuie să fie adecvată instituției și cadrului aferent abordării avansate de evaluare al acesteia și trebuie să fie formalizată în mod clar;

c) tehnicile de validare internă trebuie să fie proporționale și să ia în considerare condițiile de operare și de piață în schimbare;

d) validarea internă trebuie să cuprindă atât elemente cantitative, cât și elemente calitative;

e) procesele de validare internă și rezultatele acesteia trebuie să facă obiectul unei examinări independente pentru a asigura că implementarea acestora este eficace; în cazul în care validarea internă este realizată de către persoane sau unități implicate în derularea sistemelor de cuantificare și a proceselor de administrare ale riscului operațional, examinarea va trata în mod expres obiectivitatea procesului și a rezultatelor acestuia.

(2) Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere faptul că nu există o metodă de validare universală.

Art. 70. — Frecvența validării interne trebuie stabilită în ultimă instanță în funcție de obiectul validării și importanța acestuia în cadrul sistemelor de cuantificare sau al proceselor de administrare ale riscului operațional ale instituției de credit.

Art. 71. — Instituțiile de credit trebuie să analizeze periodic propriile metodologii de validare internă pentru a asigura că acestea rămân adecvate; în particular, anumite secțiuni ale sistemelor de cuantificare și ale proceselor de administrare ale riscului operațional trebuie revalidate, cel puțin dacă există o modificare semnificativă în profilul de risc operațional al instituției și/sau în metodologia/ipotezele modelului ori în procesele de administrare.

SUBSECȚIUNEA a 2-a

Validarea sistemelor de cuantificare a riscului operațional

Art. 72. — (1) Procesul de validare internă al instituțiilor de credit trebuie să fie proporțional și să ia în considerare scopul specific pentru care sistemele de cuantificare a riscului operațional sunt utilizate.

(2) Instituțiile de credit trebuie să asigure că informațiile introduse în sistemele de cuantificare a riscului operațional sunt exacte și complete într-o măsură rezonabil de ridicată.

(3) O instituție de credit trebuie să adopte o abordare robustă cu privire la validare și trebuie să poată explica și justifica propria metodologie.

(4) Validarea internă a sistemelor de cuantificare a riscului a unei instituții de credit trebuie să cuprindă atât elemente cantitative, cât și elemente calitative și trebuie să fie formalizată în mod clar; documentația aferentă trebuie să cuprindă un plan detaliat al metodologiei de validare, incluzând frecvența, și trebuie să evidențieze orice puncte slabe identificate.

Art. 73. — Instituțiile de credit trebuie să respecte următoarele cerințe minime de validare în arile relevante ale sistemelor de cuantificare a riscului operațional:

a) instituțiile de credit trebuie să dispună de standarde clare pentru introducerea de date în propriile modele, standarde pe care trebuie să le respecte, în acest sens fiind avute în vedere art. 54, art. 55 alin. (1), art. 56 și 57;

b) toate datele semnificative peste pragurile stabilite trebuie validate pentru atestarea faptului că sunt complete, adecvate și exacte; validarea trebuie să cuprindă toate tipurile de date: date reale, date construite, numere generate prin analize de scenarii, factori legați de mediile de afaceri și factori legați de controlul intern; îndeosebi pentru datele construite, validarea trebuie să ateste faptul că ipotezele sunt nedepășite (*unbiased*) și că rezultatele sunt verosimile;

c) instituțiile de credit trebuie să fie capabile să asigure validitatea datelor de introdus în model pe bază continuă;

d) validarea modelului trebuie să asigure că relația dintre datele de introdus și rezultatele modelului este stabilă și că tehnicile aflate la baza modelului sunt transparente și intuitive; modelul trebuie să fie logic: la îmbunătățirea controlului, pierderea așteptată și/sau pierderea neașteptată ar trebui să se micșoreze, iar, ca urmare, *ceteris paribus*, ar trebui să existe o reducere aferentă a cerinței de capital reglementate;

e) instituțiile de credit trebuie să poată asigura validitatea metodologiei modelului în etapa de dezvoltare și ulterior modificărilor semnificative în metodologie/ipoteze și trebuie să

poată asigura validitatea rezultatelor modelului pe bază continuă.

SUBSECȚIUNEA a 3-a

Validarea proceselor de administrare a riscului operațional

Art. 74. — Pentru a se asigura adecvarea cadrului de administrare a riscului operațional în vederea îndeplinirii scopurilor acestuia, ca și operarea cadrului conform așteptărilor conducerii, instituțiile de credit trebuie, ca parte a procesului de validare internă, să evalueze adecvarea proceselor de administrare a riscului.

Art. 75. — (1) Validarea proceselor de administrare a riscului operațional trebuie să reprezinte un exercițiu continuu.

(2) Instituțiile de credit trebuie să fie capabile să justifice Băncii Naționale a României modul în care îndeplinesc cerința prevăzută la alin. (1).

(3) Tehnicile de validare utilizate de instituțiile de credit trebuie să includă verificarea următoarelor aspecte:

- a) integralitatea documentației aferente administrării riscului operațional;
- b) respectarea procedurilor de raportare de informații către conducere;
- c) îndeplinirea de către datele privind pierderile colectate a standardelor impuse privind datele;
- d) derularea de acțiuni subsecvente în mod eficace și oportun;
- e) urmărirea procedurilor de examinare și actualizare a cadrului de administrare a riscului operațional;
- f) concordanța rapoartelor de conformitate/cuprinzând date privind pierderile/cuprinzând indicatori-cheie ai riscului și a estimărilor de risc cu rezultatele autoevaluărilor calitative.

CAPITOLUL IV

Metodologia de alocare a capitalului

Art. 76. — (1) În cazurile indicate la art. 18 alin. (1) din Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006, instituțiile de credit trebuie să respecte prevederile alin. (2)—(6).

(2) Metodologia la care se face referire în cadrul art. 18 alin. (1) din Regulamentul BNR—CNVM nr. 24/29/2006 trebuie să realizeze alocarea capitalului deținut la nivelul consolidat al grupului pentru riscul operațional descendent către entitățile juridice implicate în procesul de calcul la nivel consolidat aferent abordării avansate de evaluare.

(3) Instituțiile de credit trebuie să dispună de metodologii solide și raționale de alocare pe care să le implementeze în mod consecvent, just și cu integritate.

(4) Instituțiile de credit trebuie să adopte mecanisme de alocare care să reflecte în mod corect nivelul de risc operațional al entităților juridice și în cadrul grupului, precum și contribuția efectivă a acestora la cerința de capital determinată la nivel consolidat.

(5) Instituțiile de credit trebuie să depună eforturi pentru îmbunătățirea sensibilității la risc a tehnicilor de alocare a capitalului aferent riscului operațional, inclusiv ulterior obținerii aprobării de utilizare a abordării avansate de evaluare.

(6) Instituțiile de credit trebuie să poată demonstra îndeplinirea alin. (3).

Art. 77. — Structura de conducere a fiecărei instituții de credit este responsabilă de realizarea unei evaluări proprii a riscului operațional, a mediului de activitate și a mediului de control ale instituției de credit și de asigurarea unei capitalizări adecvate a acesteia pentru riscul operațional, inclusiv prin luarea în considerare a eventualelor obstacole în transferul de capital dintre societatea-mamă și aceasta.

CAPITOLUL V

Dispoziții tranzitorii

Art. 78. — (1) Instituțiile de credit care beneficiază de aprobarea de utilizare a abordării avansate de evaluare în scopul determinării cerinței de capital reglementate pentru riscul operațional anterior publicării prezentului regulament în Monitorul Oficial al României, Partea I, trebuie să finalizeze demersurile necesare în vederea conformării cu prevederile art. 8 și cu cele relevante ale cap. III și IV din regulament în termen de 6 luni de la data publicării sale.

(2) Instituțiile de credit, persoane juridice române, pentru care există cereri de aprobare în curs de analiză la momentul publicării prezentului regulament în Monitorul Oficial al României, Partea I, trebuie să finalizeze demersurile necesare în vederea conformării cu prevederile art. 8 și cu cele relevante ale cap. III și IV în termen de 3 luni de la data publicării sale.

(3) În cazul cererilor pentru obținerea aprobării de utilizare a abordării avansate de evaluare formulate în condițiile prevăzute la art. 182 alin. (1) sau la art. 193 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, și în condițiile în care Banca Națională a României este autoritatea competentă responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, precum și în cazul cererilor pentru obținerea aprobării de utilizare a abordării avansate de evaluare din partea instituțiilor de credit, persoane juridice române, care intenționează să determine cerința de capital pentru riscul operațional prin utilizarea abordării la nivel individual, cereri aflate în analiză la momentul publicării prezentului regulament în Monitorul Oficial al României, Partea I, instituțiile de credit trebuie să finalizeze demersurile necesare în vederea conformării cu prevederile relevante ale art. 5—7 și 9—26.

(4) În cazul instituțiilor de credit care intenționează să utilizeze abordarea avansată de evaluare în scopul determinării cerinței de capital reglementate pentru riscul operațional de la 1 ianuarie 2011, perioada de cel puțin un an prevăzută la art. 27 alin. (7) se va reduce în mod corespunzător.

(5) Instituțiile de credit care intenționează să utilizeze abordarea avansată de evaluare în scopul raportării cerinței de capital reglementate pentru riscul operațional trebuie să facă, prin documentația transmisă Băncii Naționale a României, dovada îndeplinirii cerinței de a dispune de fonduri proprii cel puțin egale cu nivelul în cauză indicat la art. 4 din Regulamentul Băncii Naționale a României și al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 13/18/2006, aprobat prin Ordinul Băncii Naționale a României și al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 10/107/2006.

CAPITOLUL VI

Sancțiuni și dispoziții finale

Art. 79. — În cazul în care o instituție de credit care a obținut aprobare de utilizare a abordării avansate de evaluare din partea Băncii Naționale a României nu mai îndeplinește cerințele și standardele relevante, aceasta trebuie să notifice Banca Națională a României în acest sens.

Art. 80. — Nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament atrage aplicarea măsurilor și/sau a sancțiunilor prevăzute la art. 226, 227 și 229 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 81. — Anexa face parte integrantă din prezentul regulament.

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,

Mugur Constantin Isărescu

București, 15 decembrie 2009.

Nr. 25.

ANEXĂ

Aspecte cantitative ale abordării avansate de evaluare care trebuie cuprinse în documentația internă a unei instituții de credit

1. Ipotezele implicite în model
2. Modul în care au fost determinate clasele de risc operațional
3. Modul în care date reale și construite sunt obținute și modul în care acestea sunt folosite sau încorporate în model
4. Etapele de introducere, execuție și obținere de rezultate ale modelului
5. Modul în care un standard de rigurozitate comparabil cu un nivel de încredere de 99,9% a fost respectat
6. Modul în care pierderile așteptate și neașteptate au fost calculate; dacă și modul în care pierderile așteptate au fost reflectate în practicile interne
7. Metodologia de agregare folosită pentru calculul estimării (sau cuantificării) globale de risc operațional a instituției de credit

pe baza estimărilor (sau cuantificărilor) individuale de risc operațional. În mod special, documentația trebuie să detalieze dacă și modul în care corelațiile dintre estimările individuale de risc operațional au fost calculate și modul în care acestea au fost validate

8. Dacă și modul în care impactul asigurării a fost recunoscut în cadrul modelului

9. Procesul adoptat pentru validarea modelului, în special: criteriile de decizie și/sau testele statistice pentru identificarea situațiilor în care datele interne sunt considerate suficiente/insuficiente pentru calculul cuantificărilor riscului operațional

10. Politica privind actualizarea modelului.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.411.58.33 și 021.410.47.30, fax 021.410.77.36 și 021.410.47.23
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

